

موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره های تامین کشور

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

مهر 1399

گروه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی داخلی

تهیه‌کننده: الناز میاندوآبچی

فهرست مطالب

3	فهرست مطالب.....
4	1- جایگاه و اهمیت موضوع.....
4	1-1- اهمیت توسعه لجستیک تجاری.....
5	1-2- اهمیت ساماندهی زنجیره‌های تامین کشور.....
5	1-3- نقش و جایگاه وزارت صنعت، معدن و تجارت در ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین.....
6	2- اهداف اجرای طرح ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور.....
6	2-1- پیشبرد توسعه زیرساخت‌های لجستیکی نوین برای پشتیبانی از تولید و تجارت کالا.....
7	2-2- کمک به ارتقاء خدمات لجستیکی و بازرگانی مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت.....
7	2-3- ایجاد تصویری منسجم‌تر از نیازمندی‌ها و کمبودهای لجستیکی واحدهای صنعتی، معدنی و تجاری.....
7	2-4- بهبود سیاستگذاری در زنجیره تامین کالاهای اساسی.....
8	2-5- بهبود و ارتقاء زنجیره‌های تامین کالا در بخش صنعت، معدن و تجارت.....
9	3- محورها و مهمترین برنامه‌های عملیاتی ذیل طرح.....
12	4- برآورد زمان و بودجه مورد نیاز برای اجرای پروژه.....

جایگاه و اهمیت موضوع

اهمیت توسعه لجستیک تجاری

لجستیک از جمله مهمترین بخش‌های پشتیبان فعالیت‌های تولیدی و تجاری هر کشوری است. این حوزه مشتمل بر مجموعه‌ای مولفه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری است که امکان مدیریت و جابجایی و حمل‌ونقل، ذخیره‌سازی، تامین و توزیع کالا و نیز مدیریت جریان اطلاعات مربوطه را از نقطه تامین مواد اولیه تا نقطه مصرف توسط مشتریان (اعم از کسب‌وکارها و مصرف‌کنندگان) ایجاد می‌کند. پیتر دراگر استاد فقید مدیریت، لجستیک را نیمه پنهان اقتصاد و در واقع مغفول مانده‌ترین، پنهان‌ترین و در عین حال نویدبخش‌ترین حوزه برای کسب‌وکارها می‌داند. برآوردهای صورت گرفته توسط کشورهای مختلف نشان می‌دهد که هزینه‌های لجستیک در سطح ملی به لحاظ مقیاس، اندازه قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی هستند که هدفگذاری کشورها همواره بر کاهش این هزینه‌ها بواسطه افزایش کارایی نظام‌های لجستیکی بوده است. به گونه‌ای که در کشورهای توسعه یافته‌ای چون ایالات متحده و کشورهای اروپایی، اندازه هزینه‌های لجستیک ملی به 7 الی 8 درصد اندازه تولید ناخالص داخلی و در کشورهای در حال توسعه‌ای چون چین، هندوستان، مالزی و اندونزی به حدود 13 تا 20 درصد می‌رسد. مقدار این هزینه‌ها در ایران هنوز محاسبه نشده، اما وضعیت نمی‌تواند متفاوت از کشورهای مورد اشاره باشد.

یکی از معتبرترین شاخص‌های سنجش وضعیت و عملکرد لجستیکی کشورهای جهان، شاخص عملکرد لجستیک LPI¹ بانک جهانی است که از سال 2007 به طور مرتب محاسبه شده و رتبه‌بندی مربوطه انجام می‌شود. بر اساس آخرین رتبه‌بندی منتشر شده در سال 2018، کشورمان رتبه 64 را در بین 160 کشور به خود اختصاص داده است. اگر چه رتبه ایران نسبت به سال 2016 (یعنی جایگاه 96) بهبود قابل توجهی داشته است، اما با توجه به پتانسیل‌ها و توانمندی‌های کشور، شکاف قابل توجهی در مقایسه با کشورهای رقیب منطقه وجود دارد. به طوری که از این لحاظ، ایران پس از کشورهای امارات (رتبه 11)، قطر (رتبه 30)، عمان (رتبه 43)، ترکیه (رتبه 47)، عربستان (رتبه 55)، بحرین (رتبه 59) و کویت (رتبه 63) قرار می‌گیرد. آمار فوق و دیگر شواهد متعدد، نشانگر وجود ناکارآمدی‌هایی در حوزه لجستیک کشور است که از ابعاد گوناگون بر بخش‌های اقتصادی و در نهایت رشد و توسعه کشور و رفاه جامعه اثرگذاری دارد.

از دیدگاه سیاستگذاری، بانک جهانی لجستیک تجاری دامنه‌ای از فعالیت‌های پشتیبان تجارت مانند حمل‌ونقل، انبارداری، ادغام و تفکیک بارها، سیستم‌های توزیع در داخل کشور و در سطح بین‌المللی، تشریفات و سیستم‌های تبادلات فرامرزی کالا و حتی امور گمرکی را در برمی‌گیرد که در واقع حوزه‌ای چندبخشی بوده و نیازمند هماهنگی و یکپارچگی نهادهای متولی و ذینفع است. طی سال‌های اخیر، کشورهای جهان به تدریج

¹ Logistics Performance Index

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

به تدوین سیاست‌های جامع و یکپارچه برای توسعه حوزه لجستیک روی آورده‌اند. در این میان، در برخی کشورهای در حال توسعه نظیر ترکیه و مالزی، موضوع لجستیک را حتی در برنامه‌های راهبردی بخش‌های صنعت و تجارت خود گنجانده‌اند تا بدین ترتیب پشتیبانی لجستیکی مناسبی را از فعالیت‌های تولید و صادرات فراهم نمایند.

اهمیت ساماندهی زنجیره‌های تامین کشور

حوزه موضوعی دیگری که همواره در کنار مباحث توسعه لجستیک تجاری مطرح می‌شود، ساماندهی زنجیره‌های تامین است. ادبیات جهانی مدیریت زنجیره تامین که دارای چندین دهه سابقه در جهان است، تاکید ویژه‌ای بر طراحی بهینه شبکه‌های زنجیره‌های تامین و مدیریت موثر این شبکه‌ها بواسطه برقراری هماهنگی، همکاری و یکپارچگی در بین بنگاه‌ها و سازمان‌های عضو زنجیره در مراحل مختلف از تامین مواد اولیه تا تولید و توزیع و ... دارد. در نتیجه طراحی و مدیریت بهینه زنجیره‌های تامین، بواسطه افزایش کارایی فرآیندهای زنجیره، هزینه تولید و تبادل کالا کاهش یافته و رقابت‌پذیری بنگاه‌های عضو چه در بازار داخلی و چه در بازارهای صادراتی تقویت می‌شود. این موضوع اگر چه بیشتر در سطح بنگاهی مطرح می‌شود، اما سیاست‌های صحیح دولت‌ها برای هدایت و طراحی کلان زنجیره‌ها و نیز تسهیل جریان کالا، اطلاعات و پول در زنجیره‌ها و فراهم نمودن بسترهای مورد نیاز، می‌تواند زنجیره‌های تامین مختلف را به سمت بهبود و تقویت سوق دهد. در نهایت مصرف‌کنندگان و کل جامعه می‌توانند از منافع ساماندهی زنجیره‌های تامین منتفع شوند.

نقش و جایگاه وزارت صنعت، معدن و تجارت در ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های

تامین

در کشور ایران، اگر چه ساماندهی امور حمل‌ونقل و جابجایی کالا که از مولفه‌های مهم حوزه لجستیک است در حیطه مسئولیت‌های وزارت راه و شهرسازی قرار دارد، اما سایر مولفه‌های حوزه لجستیک اغلب ارتباط تنگاتنگی با وظایف وزارت صنعت، معدن و تجارت دارند. از جمله این وظایف می‌توان به نظارت و ساماندهی شبکه‌های توزیع کالا (نظیر شرکت‌های پخش و کانال‌های توزیع خرده‌فروشی و عمده‌فروشی)، نظارت و ساماندهی زیرساخت‌ها و خدمات ذخیره‌سازی کالا و دیگر انواع خدمات بازرگانی اشاره نمود. لذا توسعه و ساماندهی نظام‌مند مولفه‌های فوق (در قالب حوزه لجستیک تجاری) را می‌توان از مهمترین حوزه‌های ماموریت وزارت صنعت، معدن و تجارت قلمداد نمود که نیازمند انجام در قالب یک کلان پروژه و با تخصیص بودجه مشخص است.

افزون بر این، وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی بخش بزرگی از فعالیت‌های تولیدی و تجاری کشور، یکی از مهمترین نهادهای تاثیرگذار در زنجیره‌های تامین است. چرا که این وزارتخانه، از یک سو نقش سیاستگذار را در بسیاری از این حوزه‌ها ایفا می‌کند و از سوی دیگر می‌تواند با ایجاد هماهنگی لازم با دیگر وزارتخانه‌های متولی بخش‌های بالادست زنجیره‌های تامین نظیر وزارت جهاد کشاورزی، وزارت نفت و ... امکان سیاستگذاری بهینه را برای زنجیره‌های فوق فراهم آورد. یکی از مهمترین مصادیق این امر، هماهنگی و

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

بهینه‌سازی زنجیره تامین کالاهای اساسی است. نقش دیگر وزارت صنعت، معدن و تجارت، مطالبه‌گری به منظور فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و خدمات مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت توسط دیگر دستگاه‌هاست. علاوه بر مسائل فوق، در سال‌ها و ماه‌های اخیر، نااطمینانی‌های مختلف اعم از تورم و رکود اقتصادی، محدودیت‌های منابع ارزی، تحریم‌های ظالمانه، شیوع کرونا و مسائلی از این دست، موجب بروز مشکلات متعددی در زنجیره‌های تامین کشور شده است. در چنین شرایطی کمک به افزایش کارایی و کاهش هزینه‌های زنجیره‌ها از یک طرف و افزایش تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری آنها در مواجهه با نااطمینانی‌های موجود، از جمله اقداماتی است که برای کمک به بقا و رونق تولید در بنگاه‌های فعال در زنجیره‌های تامین بخش صنعت، معدن و تجارت ضروری می‌نماید.

با توجه به توضیحات فوق، طرح توجیهی پیش‌رو به منظور اجرای "طرح ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین" در حوزه صنعت، معدن و تجارت تعریف شده است.

اهداف اجرای طرح ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

مهمترین اهداف اجرای طرح، به شرح ذیل هستند:

پیشبرد توسعه زیرساخت‌های لجستیکی نوین برای پشتیبانی از تولید و تجارت کالا

یکی از مهمترین اهداف طرح ساماندهی در ارتباط با لجستیک تجاری، کمک به برطرف نمودن آن دسته از کمبودهاست که در حوزه مداخله و تاثیرگذاری وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرند و نیز کمک به تسریع توسعه زیرساخت‌های مرتبط است.

توسعه انواع مراکز لجستیک با سطوح و گستره متفاوت ارایه خدمات لجستیکی، از جمله نیازهای مهم لجستیکی کشورهاست. به طوری که اکنون بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه یا مدت‌هاست از آنها بهره می‌برند و یا برنامه‌های منسجمی را برای توسعه و بکارگیری آنها در دست اجرا دارند. در ایران نیز وزارت راه و شهرسازی با تدوین سند آمایش مراکز لجستیک، اقدام به شناسایی پهنه‌های توسعه این مراکز در سطح کشور نموده و سازوکارهایی را نیز برای حمایت از ایجاد این مراکز پیش‌بینی نموده است. اما به جز موارد فوق، ایجاد دیگر زیرساخت‌های مشابه برای خدمات‌دهی بهتر به شهرک‌های صنعتی، صادرکنندگان کالا و نیز ساماندهی فعالیت‌های توزیع کالا در شهرهای بزرگ کشور نیز می‌تواند به تکمیل و گسترش شبکه لجستیکی و بازرگانی کشور کمک کند. در این راستا، امکان‌سنجی و یا حمایت مالی¹ از توسعه انواع مراکز لجستیکی حاشیه شهرک‌های صنعتی، پایانه‌های صادراتی، مراکز لجستیک برون مرزی در بازارهای هدف برای پشتیبانی از صادرکنندگان، مراکز لجستیک شهری از جمله مواردی است که در طرح ساماندهی به آن توجه شده است.

¹ کمک‌های مالی مد نظر این طرح، فراتر از حمایت‌های محدود بسته حمایت از صادرات نفتی بوده و با توجه به بالا بودن هزینه‌های توسعه زیرساخت‌ها توسط بخش خصوصی و ریسک‌های متصور بر آن در شرایط کنونی پیشنهاد شده است.

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

کمک به ارتقاء خدمات لجستیکی و بازرگانی مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت

یکی از دیگر اهداف طرح ساماندهی در ارتباط با موضوع لجستیک تجاری، کمک به توسعه و تقویت خدمات لجستیکی و بازرگانی مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت ضمن ایجاد کیفیت و یکپارچگی لازم در ارایه خدمات متناسب با نیازهای بنگاه‌هاست. در این رابطه، کمک به توسعه شرکت‌های خدمات لجستیکی طرف سوم به عنوان ارایه‌کنندگان خدمات لجستیکی یکپارچه در قالب قراردادهای برونسپاری به بنگاه‌ها یکی از مهمترین مواردی است که مورد توجه قرار گرفته است. علیرغم اینکه چنین کسب‌وکارهایی از مولفه‌های لجستیک مدرن در هر کشوری هستند، در حال حاضر کشورمان از این شرکت‌ها تقریباً بی‌بهره است. البته اجرای این مهم نیازمند همکاری و هماهنگی نزدیک با وزارت راه و شهرسازی و گمرک جمهوری اسلامی خواهد بود.

علاوه بر این، در این طرح، فراهم‌نمودن خدمات لجستیکی و بازرگانی برای کمک به فعالیت کسب‌وکارهای کوچک، متوسط و حتی خرد از جمله مواردی است که به آن توجه شده است. در این راستا، حمایت از گسترش شرکت‌های تخصصی مدیریت صادرات جهت پشتیبانی از صادرات این نوع کسب‌وکارها و اتخاذ راهکارهایی برای بهبود دسترسی این نوع کسب‌وکارها به خدمات لجستیکی با هزینه منطقی، در این طرح مد نظر قرار گرفته است. همچنین با توجه به پتانسیل‌های نهفته در کسب‌وکارهای نوآورانه و استارت‌آپ‌ها در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور، شناسایی و حمایت از توسعه این کسب‌وکارها نیز به عنوان بخشی از خدمات لجستیکی و بازرگانی مورد توجه قرار گرفته است. در این رابطه، می‌توان به استارت‌آپ‌های مرتبط با نظام توزیع و پشتیبانی لجستیکی از فعالیت‌های تجارت الکترونیک، با توجه به زمینه‌های رشد این بخش در دوران شیوع کرونا و پس از آن اشاره نمود.

ایجاد تصویری منسجم‌تر از نیازمندی‌ها و کمبودهای لجستیکی واحدهای صنعتی، معدنی و

تجاری

اگر چه مسائل و چالش‌های مشترک و کلان لجستیکی در ارتباط با فعالیت‌های تولیدی و تجاری کشور تقریباً برهمگان آشکار است، اما در حال حاضر تصویر دقیق و روشنی از کمبودها و نیازهای بخش صنعت، معدن و تجارت وجود ندارد. در این راستا، یکی از اهداف طرح ساماندهی لجستیک تجاری، بررسی و شناسایی این نیازمندی‌هاست. از جمله مهمترین این موارد که در طرح حاضر مد نظر قرار گرفته، نیازمندی‌های لجستیکی صادرات با برش‌های کالایی و کشوری و نیز نیازمندی‌های واحدهای فعال در شهرک‌های صنعتی است. بدین ترتیب، با کمک دانش و اطلاعات حاصل، هم تخصیص هدفمندتر منابع برای رفع کمبودها و نیازمندی‌ها میسر شده و هم وزارت صنعت، معدن و تجارت قادر خواهد بود بر اساس نیازهای شناسایی شده، از دیگر نهادهای متولی نظیر وزارت راه و شهرسازی، گمرک جمهوری اسلامی و مانند آن مطالبه‌گری‌های لازم را صورت دهد.

بهبود سیاستگذاری در زنجیره تامین کالاهای اساسی

یکی از ویژگی‌های نگرش زنجیره‌تامینی، رویکرد کل‌نگر، نظام‌مند و هماهنگ نسبت به کلیه مراحل مرتبط با

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

تامین، تولید، توزیع و مصرف کالا است. زنجیره‌های تامین مواد غذایی از جمله کالاهای اساسی، طیف متنوعی از فعالیت‌های کشت و واردات مواد اولیه، تولید و فرآوری محصولات، و توزیع و مصرف را در برمی‌گیرند که بازیگران مختلف از بخش‌های دولتی و خصوصی در آنها حضور دارند. سیاستگذاری مطلوب در حوزه کالاهای اساسی همواره از دغدغه‌های مهم دولت بوده که با توجه به شرایط خاص شیوع کرونا، تحریم‌ها و دیگر مشکلات موجود، اکنون از حساسیت بیشتری نیز برخوردار است. در این راستا، مطالعه، تحلیل و سیاستگذاری این حوزه از دیدگاه زنجیره تامین در طرح پیشنهادی (و البته با استفاده بهینه از ابزارهای موجود از جمله سامانه جامع تجارت) مد نظر قرار گرفته است.

این اقدامات می‌تواند افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها در نتیجه ایجاد هم‌افزایی و هماهنگی هر چه بهتر اجزای زنجیره با یکدیگر را به دنبال داشته باشد. یکی از فواید مستقیم این امر، افزایش اثربخشی تصمیمات تنظیم بازار به جهت کلی‌نگر و نظام‌مند بودن سازوکارهای مربوط به آن است که در نهایت ارتقای تداوم و پایداری زنجیره‌های تامین کالاهای اساسی را در بر خواهد داشت. موضوع دیگری که در این رابطه مورد توجه قرار گرفته، پیش‌بینی زنجیره تامین اضطراری برای شرایط بحرانی، جهت حصول اطمینان از تامین و توزیع کالاهای اساسی مورد نیاز مناطق و گروه‌های هدف آسیب دیده از بحران‌ها و حوادث مختلف و جلوگیری از بروز کمبود کالا است.¹

بهبود و ارتقاء زنجیره‌های تامین کالا در بخش صنعت، معدن و تجارت

نگرش زنجیره‌های تامین در این طرح، منحصر به کالاهای اساسی نبوده و اصولاً هر نوع زنجیره تامین مرتبط با صنعت، معدن و تجارت را در برمی‌گیرد. اعضای این زنجیره‌ها، طیف متنوعی از بازیگران بخش خصوصی، غیردولتی و گاه دولتی را شامل می‌شوند که در قالب سازوکارهای مورد توافق، به همکاری در زنجیره‌ها می‌پردازند. این زنجیره‌ها طبیعتاً فعالیت‌های متنوع تامین، تولید، توزیع و ... را شامل می‌شوند که در نهایت حلقه آخر آنها منتهی به مشتریان (اعم از مصرف‌کنندگان و یا انواع کسب‌وکارها متقاضی کالا) می‌شود. یکی از اهداف این طرح، کمک به بهبود و ارتقا زنجیره‌های تامین در این بخش است که می‌تواند از جنبه‌های گوناگون مد نظر قرار گیرد:

- بهبود هماهنگی و یکپارچگی میان سطح مختلف اعضای زنجیره تامین کالا و تصمیم‌گیرندگان در نهادهای دولتی و در نتیجه افزایش کارایی، کاهش قیمت تمام شده، بهبود انعطاف‌پذیری و تاب‌آوری و ... زنجیره‌ها که در نهایت اعضای زنجیره، مشتریان و جامعه از آن منتفع می‌شوند.
- کمک به تسهیل و تسریع جریان‌های سه‌گانه کالا، اطلاعات و مالی در زنجیره‌های تامین با بهره‌گیری از رویکردهای نوین.

¹ مشابه این اقدام در کشور چین صورت گرفته است که می‌تواند الگوی مناسبی برای کشورمان باشد.

محورها و مهمترین برنامه‌های عملیاتی ذیل طرح

برنامه‌های عملیاتی ذیل طرح ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور در وزارت صنعت، معدن و تجارت، مشتمل بر مجموعه‌ای از اقدامات اعم از مطالعاتی، اجرایی، سازماندهی، حمایت‌های مالی و غیره می‌شود. واقعیت امر آن است که با توجه به گستردگی و تنوع حیطه‌های موضوعی مورد پوشش، امکان اجرای طرح فوق در قالب بودجه‌های سنواتی وزارتخانه امکان‌پذیر نبوده و نیازمند تخصیص بودجه‌ای مجزا به منظور اجرای آن است.

با توجه به اینکه بخش‌های مختلف وزارتخانه برحسب ارتباط و وظایف خود در انجام این طرح همکاری خواهند نمود، به منظور تمرکز بخشیدن به راهبری و نظارت بر اجرای طرح، انجام هماهنگی‌های لازم در سطح وزارتخانه و نیز پیگیری مطالبات و برقراری تعاملات با دیگر نهادهای ذینفع خارج از وزارتخانه، کارگروه (دبیرخانه) لجستیک و زنجیره تامین در سطح معاونت متولی طرح تشکیل خواهد شد.

بر این اساس و طبق اهداف بیان شده در بخش قبل، این برنامه‌ها در پنج محور ذیل تعریف شده‌اند:

1. توسعه زیرساخت‌ها و خدمات لجستیکی مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت
2. ساماندهی زنجیره‌های تامین کالاهای اساسی
3. ساماندهی زنجیره‌های تامین در بخش صنعت، معدن و تجارت
4. کمک به ارتقاء جایگاه لجستیک و زنجیره تامین در کشور (برنامه‌های این محور در راستای ایفای مسئولیت و نقش وزارتخانه به عنوان نهاد مهم تاثیرگذار در حوزه لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین تعریف شده است).

موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

جدول 1- عناوین محورها و برنامه‌های عملیاتی ذیل طرح ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

ردیف	عنوان محورها	عنوان برنامه‌های عملیاتی پیشنهادی
1	توسعه زیرساخت‌ها و خدمات لجستیکی مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت	<p>1-1- حمایت مالی از توسعه مراکز لجستیک (حاشیه شهرک‌های صنعتی) و پایانه‌های صادراتی</p> <p>1-2- امکان‌سنجی و ایجاد مراکز لجستیک برون‌مرزی در بازارهای هدف</p> <p>1-3- امکان‌سنجی ایجاد مراکز لجستیک شهری در حاشیه شهرهای بزرگ منتخب کشور</p> <p>1-4- شناسایی نیازمندی‌های لجستیکی برای صادرات کالاهای اولویت‌دار به بازارهای هدف</p> <p>1-5- شناسایی نیازمندی‌ها و کمبودهای لجستیکی در شهرک‌های صنعتی مهم</p> <p>1-6- کمک به شکل‌گیری شرکت‌های لجستیک طرف سوم در کشور</p> <p>1-7- تقویت و گسترش شرکت‌های تخصصی مدیریت صادرات (به‌خصوص کالاهای فاسدشدنی)</p> <p>1-8- حمایت از استارت‌آپ‌های لجستیکی نوآور و تاثیرگذار در حوزه‌هایی چون نظام توزیع و تجارت الکترونیک</p> <p>1-9- تقویت دسترسی کسب‌وکارهای کوچک و متوسط به خدمات لجستیکی کم‌هزینه</p>
2	ساماندهی زنجیره‌های تامین کالاهای اساسی	<p>2-1- شناسایی چالش‌های زنجیره تامین کالاهای اساسی و سیاست‌گذاری یکپارچه و هماهنگ با دیگر نهادهای متولی برای رفع آنها</p> <p>2-2- ایجاد و ساماندهی شبکه‌های توزیع منتخب و مطمئن برای کالاهای اساسی</p> <p>2-3- طراحی نظام زنجیره تامین اضطراری برای کالاهای اساسی در شرایط بحرانی</p> <p>2-4- رصد پذیرنمودن زنجیره‌های تامین کالاهای اساسی در سامانه جامع تجارت</p>
3	ساماندهی زنجیره‌های تامین در بخش صنعت، معدن و تجارت	<p>3-1- تحلیل و شناسایی راهکارهای کاهش اختلالات در زنجیره‌های تامین بخش صنعت، معدن و تجارت</p> <p>3-2- تحلیل و شناسایی راهکارهای افزایش بهره‌وری و کاهش قیمت تمام شده در زنجیره‌های تامین منتخب بخش صنعت، معدن و تجارت</p>

طرح توجیهی ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تامین کشور

ردیف	عنوان محورها	عنوان برنامه‌های عملیاتی پیشنهادی
		3-3- سنجش سهم هزینه‌های لجستیک از قیمت تمام شده در زنجیره‌های تامین منتخب و تدوین راهکارهای کاهش آن
		3-4- امکان‌سنجی بکارگیری سازوکارهای تامین مالی زنجیره تامین در بخش‌های منتخب صنعت، معدن و تجارت
		3-5- بررسی پیاده‌سازی استانداردهای رهگیری و ردیابی کالا در زنجیره‌های تامین منتخب
		3-6- ایجاد شهرک‌های صنفی توزیعی و تولیدی در کشور
4	ارتقاء جایگاه لجستیک و زنجیره تامین در کشور	4-1- برگزاری دور دوم جایزه ملی لجستیک و زنجیره تامین (مجری دانشگاه صنعتی امیرکبیر) 4-2- تعریف شاخص‌های لجستیک برای کشور و پایش مستمر آن

موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

برآورد زمان و بودجه مورد نیاز برای اجرای پروژه

- بازه زمانی انجام طرح: 1399-1400
- برآورد بودجه مورد نیاز: 420.000.000.000 ریال (چهارصد و بیست میلیارد ریال)

جدول 2- برآورد بودجه مورد نیاز

ردیف	عنوان محور	بودجه برآوردی (میلیارد ریال)
1	توسعه زیرساخت‌ها و خدمات لجستیکی مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت	200
2	ساماندهی زنجیره‌های تامین کالاهای اساسی	100
3	ساماندهی زنجیره‌های تامین در بخش صنعت، معدن و تجارت	100
4	ارتقاء جایگاه لجستیک و زنجیره تامین در کشور	20
-	جمع کل	420